

12 August 1943.

DOMNULE MAREȘAL,

Încă din clipa în care trupele noastre recâștigând provinciile răpite în vara anului 1940 au început a purta războiul alături de armatele germane, dincolo de Nistru, v'am atras continuu atențiunea printr'un sir neîntrerupt de memorii și proteste că România nu trebuie să depășească în operațiunile militare în care se găsește angajată, caracterul strict defensiv al războiului pe care-l duce.

Cu deosebire după terminarea campaniei anului 1941, atunci când și unele căpetenii militare se rostiseră împotriva participării mai departe a armatelor noastre la luptele din răsărit, am stăruit din nou asupra necesității de a nu istovi forțele armatei române în luptele duse și depărtate de hotarele țării și de obiectivele ei firești și asupra nevoiei de a le păstra pentru realizarea integrală a revendicărilor naționale amenințate și încălcate de vecinii noștri direcți.-

Am repetat acest demers, înainte ca armatele noastre să ia parte la ofensiva anului 1942, ce le-a dus până în Caucaz și pe Volga, prevestind, din nefericire în zadar, dezastrea la cari erau expuse luptând atât de departe de țară.-

Am intervenit din nou în acelaș scop, după ce se încheiase dure-roasa experiență a pierderilor uriașe suferite în cotul Donului și la Stalingrad, nădăjduind că măcar acum se va ține seama de aceste împrejurări tragice, spre a se readuce în țară toată armata noastră, în scopul refacerii și reorganizării ei.-

În fine, nu de mult, după ce primul ministru al Ungariei, dl. Kallay, a anunțat în declarațiile sale cunoscute că întreaga armată ungară a fost retrasă de pe frontul de răsărit și că ea se pregătește să lupte numai pentru țelurile politice maghiare, am cerut din nou, să se aducă în țară trupele de pe frontul îndepărtat al Cubanului pentru a străjui hotarul descoperit al Ardealului românesc.-

Toate aceste demersuri au întâmpinat din partea Dvs. o hotărâ-tă împotrivire sau au rămas fără răspuns.-

Avem un prea mare sentiment al răspunderii spre a nu ne înfă-țișa toate consecințele inițiativei noastre și a nu ne da seama că mai presus de orice, trebuesc făcute toate efortările pentru a păstra nu numai armata, dar și suveranitatea Statului nostru.-

În momentul în care ne aflăm trebuie totuși considerate următoa-rele puncte de vedere:

Mai întâiu, necesitatea de a nu împingela extrem, prin prezența pe frontul rusesc a trupelor noastre, al căror număr nici nu mai repre-zintă un aport militar considerabil, ostilitatea Angliei și Statelor Unite, puteri cu cari nu avem nici un motiv și nici un interes de a în-ține o stare de dușmănie. Nu trebuie să uităm că guvernul britanic, cu care ne aflăm în război, a declarat că nu va ține seama de arbitrajul dela Viena, pe când aliații noștri actuali cari sunt autorii arbitrajului, îl consideră în vigoare și că nu este admisibil să continuăm a lua parte la conflictul actual mondial în contra democrațiilor dela cari putem spera ocrotirea intereselor noastre naționale și spirituale.

Nu trebuesc date de asemenea pretexte Rusiei spre a putea invo-ca motive de securitate în îndeplinirea scopurilor ei imperialiste,

...//...

nici să înrăutățim raporturile noastre pentru viitor cu Rusia cari trebuie să fie de bună vecinătate.

De altă parte nu putem pierde din vedere că Germania nu mai are inițiativa operațiunilor militare și nu va mai putea dicta condițiunile păcii.-

Prăbușirea fascismului nu mai face posibilă organizarea unitară a Europei, după programul Axei.

Italia nu mai poate considera participarea sa la război ca o cruciadă contra bolșevismului și nici nu se știe cât timp va putea continua lupta. E de prevăzut că în scurt timp va căuta să încheie pace.

În ce situație rămâne atunci România, ca singura colaboratoare a Germaniei, într'un război purtat în interiorul Rusiei ?

Soldatul român nu înțelege scopul unei lupte atât de îndepărtate. Cele câteva divizii ce se mai află pe front nu pot determina soarta războiului. Dacă Germania nu poate ține piept adversarilor săi, sacrificiul ultimelor forțe militare ce ne-au rămas e inutil pentru rezultatul final al războiului. El ar pune însă țara noastră într'o situație periculoasă, față de vecinii noștri, ungurii, cari nu se sfiesc să declare că-și rezervă armatele pentru realizarea scopurilor politice naționale.-

Pe lângă aceasta, în ultimele săptămâni s'au înregistrat aver-tismente din partea puterilor aliate, că de nu vom retrage trupele cari luptă pe frontul rusesc, țara noastră va suferi bombardamente aeriene.

La 1 August, această amenințare s'a realizat și instalații de mare însemnătate ale regiunii noastre petrolifere au fost distruse de bombardamentul aviației americane, fără să mai socotim jertfele populației civile. De aci înainte ne putem aștepta ca aceste distrugerii să se intensifice și ca întreaga economie a țării să fie adânc turburată.

Vă ~~di~~ România în stare să repare toate distrugerile cari vor fi efectuate, iar puterea ei nu va fi cu totul sleită față de aceia a vecinilor cari și-au păstrat forțele intacte ?

Ați înfățișat participarea noastră la război ca o cruciadă în contra bolșevismului, în loc de a arăta că scopul nostru nu a fost altul decât de a redobândi Basarabia și Bucovina.

Se mai lasă impresia că am voi să anexăm Transnistria ca o compensație pentru Ardealul pierdut, fapt care ar spori în viitor dușmănia puternicului nostru vecin dela răsărit și face ca opinia publică din alte țări ale Europei să nu mai înțeleagă rostul războiului pe care-l ducem.-

Astăzi când evenimentele se precipită, trebuie ca ceea ce nu s'a făcut în urma demersurilor ce v'au fost aduse la cunoștință în atâtea împrejurări, să îndepliniți măcar acum, când situația politică și militară vă arată că participarea noastră mai departe la război nu poate duce decât la o catastrofă, ce trebuie evitată cât mai este timp.

Nu este admisibil ca Națiunea Română să fie angajată și reținută într'ă conflagrațiune universală prin voința unei cârmuiri contra opiniei publice, iar armata ei ținută departe de hotarele țării periclitate din toate părțile. Națiunea Română cere să se termine acest război, iar armata ei să fie adusă acasă ca să apere hotarele țării și glia strămoșească.

Primiți, vă rugăm, Domnule Mareșal, asigurarea deosebitei ns. considerațiuni.

Președintele Part.N.L.
ss.C.I.C. Brătianu

Președintele Part.N.T.
ss. Iuliu Maniu.